

Tarptautinė mokslinė konferencija

„VIENO VALDOVO IŠTIKIMI PAVALDINIAI...“: LIETUVA IR SAKSONIJA VALDANT VETINAMS

Organizatoriai

Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai
Dresdenu valstybiniai meno rinkiniai (*Staatliche Kunstsammlungen Dresden*)
Vilniaus universiteto Istorijos fakultetas
Lietuvos istorijos instituto Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos skyrius

Vieta

Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai
Katedros a. 4, Vilnius

Laikas

2017 m. gegužės 23–24 d.

Kalbos

Oficialios konferencijos kalbos – lietuvių ir vokiečių (bus sinchroninis vertimas)

Kitomis kalbomis pranešimus rengsiantys dalyviai juos turi atsiųsti organizatoriams ne vėliau kaip prieš savaitę iki konferencijos pradžios (**vėliausiai gegužės 15 d.**), kad pranešimus būtų galima išversti į vieną iš oficialių kalbų.

Anotacija

Vienas aktyviausių Lietuvos tarptautinių ryšių partnerių nuo Viduramžių iki šių dienų buvo Vokietija ir ypač kelios jos istorinės žemės. Viena tokių Lietuvos istorinei raidai svarbiausių Vokietijos žemių yra Saksonija. Su Saksonija siejamas pirmasis Lietuvos paminėjimas rašytiniuose šaltiniuose 1009 m., vienintelio Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnacijos byla XIII a., didžiojo kunigaikščio Gedimino laiškas XIV a. pradžioje, Vokiečių ordino riterių rekrutavimas kovai su pagonimis lietuviais, Gediminaičių-Jogailaičių ir saksų Vetinų dinastiniai ryšiai XV–XVI a., Reformacijos sklaida ir religiniai XVII a. konfliktai Vidurio Europoje.

Ypač glaudūs saitai Lietuvą ir Saksoniją susiejo XVII a. pabaigoje – XVIII a. antroje pusėje (1697–1763), kai Abiejų Tautų Respubliką (jungtinę Lenkijos Karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybę) bei Saksonijos kunigaikštystę valdė du bendri valdovai iš saksų Vetinų dinastijos – Augustas Stiprusis ir jo sūnus Augustas III. Tai buvo visų Vetinų valdomų valstybių politinės raidos perspektyvų vilties ir karinių nesėkmių, visuomenės gyvenimo regimos ramybės ir visą Respubliką apimančių politinių grupuočių konfrontacijos, kultūros sklaidos ir tarptautinės situacijos komplikacijų, kai kurių valdymo struktūrų paralyžiaus ir pirmųjų esminių valstybės reformų planų brandinimo laikai.

Būta sumanymų Saksonijos kunigaikštystę su Abiejų Tautų Respublika susieti glaudesne sąjunga arba netgi paskelbti Vetinus paveldimais Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovais. Tačiau ši idėja nesulaukė reikšmingesnės bajorijos paramos. Kitų reformų sumanymai – valdymo centralizavimo, parlamentinės veiklos sunorminimo bei *liberum veto* teisės atsisakymo, kariuomenės padidinimo ir pan. – Respublikoje buvo bandomi įgyvendinti jau XVIII a. pabaigoje. Šių reformų kulminacija tapusi 1791 m. gegužės 3 d. konstitucija numatė, kad Lietuvos ir Lenkijos valdovo sostą perims Saksonijos Vėtinų dinastija. Šiuokart iniciatyvą parodė Respublikos bajorija – reformų šalininkai.

Saksonijos Vėtinai valdė XIX a. pradžioje trumpai egzistavusią Varšuvos kunigaikštystę, į kurios sudėtį įėjo ir Lietuvos Užnemunė. Įdomu, kad dar po šimto metų, baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, Saksonijos dinastijos atstovai vėl buvo svarstomi kaip kandidatai į Lietuvos karaliaus sostą. Greta politinių, diplomatinių, dinastinių bei karinių saitų, Lietuvą su Saksonija siejo ir kultūriniai, meniniai ryšiai, siekę Renesanso laikus, o itin suintensyvėję Baroko epochoje, kai Abiejų Tautų Respublika ir Saksonija buvo valdomos bendrų valdovų.

Konferencijos pranešimai daugiausia kaip tik ir turėtų būti skiriami įvairiems Vėtinų valdymo laikotarpio (1697–1763) aspektams. Kiti Lietuvos bei Saksonijos istorinių ryšių momentai galėtų papildyti pagrindinės tematikos kontekstą.

Ši konferencija sumanyta kaip tarptautinės parodos, planuojamos surengti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmuose kartu su Dreseno valstybiniais meno rinkiniais (*Staatliche Kunstsammlungen Dresden*) 2018 m., mokslinis įvadas. Konferencijos pranešimus planuojama skelbti kartu su parodos katalogu. 2018 m. numatoma surengti atskirą konferenciją, skirtą Lietuvos ir Vokietijos istoriniams ryšiams. Abi tarptautinės mokslinės konferencijos ir paroda bei jos kultūrinė programa skiriamos Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui (1918–2018).

Pranešimai

Pranešimo trukmė – iki 20 min. Pranešimų temas prašom pranešti organizatoriams **iki 2017 m. kovo 31 dienos**.

Kelionė ir nakvynė

Konferencijos organizatoriai padengs prelegentų kelionės ir nakvynės išlaidas.

Konferencijos organizacinė kolegija

Prof. dr. Dirk Syndram

(Dreseno valstybiniai meno rinkiniai)

Dirk.Syndram@skd.museum

Prof. dr. Rimvydas Petrauskas

(Vilniaus universitetas)

rimvydas.petrauskas@if.vu.lt

Doc. dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė

(Lietuvos istorijos institutas)

smigelskyte.stukiene@gmail.com

Dr. Andrzej Krzysztof Link-Lenczowski

(Krokuvos Jogailos universitetas)

andrzej.lenczowski@wp.pl

Dr. Gintautas Sliesoriūnas

(Lietuvos istorijos institutas)

sliesoriunasgintas@gmail.com

Dr. Mindaugas Šapoka (Lietuva)

mind.sapoka@gmail.com

Dr. Andrei Macuk

(Baltarusijos nacionalinės mokslų akademijos Istorijos institutas)

andrei.macuk@gmail.com

Doc. dr. Vydas Dolinskas

(Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai /
Vilniaus universitetas)

v.dolinskas@valdovurumai.lt

Dalius Avižinis

(Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai)

d.avizinis@valdovurumai.lt

Marijus Uzorka

(Nacionalinis muziejus Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai)

m.uzorka@valdovurumai.lt

Maloniai kviečiame siūlyti pranešimų temas ir dalyvauti!